

Zápisnica z 3. zasadnutia Rady Národného parku Poloniny

zo dňa 31.08.2023

Prítomní podľa prezenčnej listiny:

1. Zuzana Burdová, Ing., AEVIS N. O.
2. Zuzana Vikrutová, Ing., BESTRY, s. r. o. Bratislava
3. Ján Kocák, JUDr., PSK, Odb. projektového riadenia
4. Ladislav Lodomirjak, Spoločenstvo obcí mikroregiónu Uličskej doliny
5. Dušan Kolcun, Ing., Obec Stakčín
6. Dušan Drančák, PhDr., Lesopoľnohospodárske urbárske pozemkové spoločenstvo Starina
7. Juraj Koco, Ing., Lesopoľnohospodársko urbárska spoločnosť – pozemkové spoločenstvo Ruské
8. Róbert Latta, Ing., Lesopoľnohospodársko urbárska spoločnosť – pozemkové spoločenstvo Zvala
9. Ján Holinka, Obec Ulič, starosta
10. Miroslav Buraľ, Ing., Správa NP Poloniny so sídlom v Stakčíne
11. Marián Janiga, Doc. RNDr. CSc., Ústav krajinej ekológie SAV Bratislava (online)
12. Mária Surovcová, Mgr. PhD., Ministerstvo životného prostredia (online)
13. Ľuboš Halada, RNDr. CSc., Ústav krajinej ekológie SAV Bratislava (online)

Členom rady bola daná možnosť zúčastniť sa zasadnutia online. Túto možnosť využili štyria členovia, z toho traja s hlasovacím právom.

K bodu 1:

V úvode prítomných privítal predseda rady Dušan Kolcun. Za tajomníčku pre toto zasadnutie bola vymenovaná Miroslava Špitaliková, projektová manažérka Správy NP Poloniny so sídlom v Stakčíne, ktorá skonštatovala, že rada počtom zúčastnených vrátane zúčastnených online je uznášaniaschopná.

Miroslav Buraľ, riaditeľ Správy NP Poloniny so sídlom v Stakčíne, predstavil program 3. Zasadnutia Rady NP Poloniny. Člen rady Juraj Koco navrhol do programu doplniť dva body:

Bod 7: Písomne doložiť komu boli pridelené finančné prostriedky z Plánu obnovy a ako boli doteraz využité, ich čerpanie.

Bod 8: Zonácia v NP Poloniny.

Hlasovanie: ZA: 11 PROTI: 0 ZDRŽAL SA: 0 (Ján Holinka sa tohto hlasovania ešte nezúčastnil)

Program 3. Zasadnutia Rady Národného parku Poloniny po doplnení:

1. Otvorenie zasadnutia a privítanie členov Rady NP Poloniny
2. Kontrola uznesení z 2. zasadnutia Rady NP Poloniny zo dňa 14. 06. 2023
3. Návrh Plánu hlavných úloh (ďalej len PHÚ) na rok 2024 – informácia, návrhy Rady NP Poloniny do PHÚ na rok 2024 v zmysle štatútu Správy NP Poloniny
4. Zriadenie pracovných skupín pri Rade NP Poloniny
5. Program malých grantov

6. Príprava a realizácia projektov v NP Poloniny a možnosti spolupráce
7. Informácia komu boli pridelené finančné prostriedky z Plánu Obnovy a ako boli doteraz využité, ich čerpanie.
8. Zonácia v NP Poloniny
9. Rôzne, diskusia

Hlasovanie: ZA: 12 PROTI: 0 ZDRŽAL SA: 0

K bodu 2: Kontrola uznesení z 2. zasadnutia Rady NP Poloniny zo dňa 14. 06. 2023

Uznesenie č. 1/2023

Z uznesenia nevyplývajú žiadne úlohy.

Uznesenie č. 2/2023

V rámci modernizácie a doplnenia turistickej infraštruktúry v správe NP Poloniny budú informačné tabule dopĺňané o jazykové mutácie aj v rusínskom jazyku.

Uznesenie č. 3/2023

Nespokojnosť obcí a pripomienky ohľadne nedostatočného a neadresného systému kompenzácií výpadkov z daní z nehnuteľností obciam za lesy osobitného určenia v národnom parku prostredníctvom dotačnej schémy z Environmentálneho fondu sú pravidelne predkladané zo strany NP Poloniny aj na úrovni MŽP. Snahou NP je neustále upozorňovať na nevhodnosť takejto formy kompenzácií pre obce nakoľko tento spôsob nepredstavuje pre obce stály a predvídateľný príjem.

Juraj Koco vyjadril svoju nespokojnosť a obavu z toho, že tieto požiadavky zo strany vlastníkov nie sú dostatočne prerokované a neriešia sa.

Uznesenie č. 4/2023

V realizácii. Správa NP Poloniny bude všetky plánované rozvojové aktivity na území národného parku riešiť v spolupráci s dotknutými subjektami.

Uznesenie č. 5/2023

Realizované. Iniciať zmeny legislatívneho procesu spôsobu vyhlasovania národných parkov a ich ochranného pásma vrátane zón a stupňov ich ochrany nie je v kompetencii Správy NP, napriek tomu na túto skutočnosť správa NP upozornila aj zaslaním zápisnice z rady NP na MŽP.

Uznesenie č. 6/2023

O tomto návrhu bolo MŽP informované aj zaslaním zápisnice zo zasadnutia Rady NP.

K bodu 3: Návrh Plánu hlavných úloh (ďalej len PHÚ) na rok 2024 – informácia, návrhy Rady NP Poloniny do PHÚ na rok 2024 v zmysle štatútu Správy NP Poloniny

Riaditeľ Správy NP Poloniny Miroslav Buraľ po jednotlivých bodoch predstavil PHÚ na rok 2024. zdôraznil, že pripomienky aj doplnenia očakávame aj od členov rady. Tie je možné zasielať aj písomne do 05. 09. 2023 do 12:00 hod.

K PHÚ členovia vyjadrovali svoje pripomienky priebežne. Z týchto pripomienok sa sformovali dve, ktoré budú do PHÚ doplnené aj prijatým uznesením.

Pripomienka/doplnenie k bodu 01.02. – V súčinnosti s užívateľmi, obhospodarovateľmi a správcami navrhnuť zmeny v územiach sústavy NATURA 2000 a Územiach európskeho významu a ich účinnosť na súkromných pozemkoch. Riešiť finančné náhrady za obmedzené užívanie na týchto územiach alebo pozemkoch.

Pripomienka/doplnenie k bodu 02.06. – V spolupráci s užívateľmi, obhospodarovateľmi a správcami riešiť problematiku obmedzenia bežného obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy (TTP) v pásmach hygienickej ochrany VN Starina.

Hlasovanie: Rada NP berie na vedomie návrh PHÚ na rok 2024 so zapracovaním dvoch navrhovaných pripomienok k bodu 02.06. a 01.02.

ZA: 12 PROTI: 0 ZDRŽAL SA: 0

K bodu 4: Zriadenie pracovných skupín pri Rade NP Poloniny

Daniela Galandová predstavila návrh zriadenia dvoch pracovných skupín, ktoré budú fungovať pri Rade NP Poloniny. Jedna pracovná skupina sa bude zaoberať rozvojovými aktivitami v národnom parku, druhá pracovná skupina bude riešiť legislatívne otázky. Bližšie fungovanie pracovných skupín je zatiaľ v štádiu návrhov. Je potrebné prijať rozhodnutia kto bude môcť byť členom pracovnej skupiny, ako sa členovia budú vyberať, aké budú mať kompetencie a čo sa od nich očakáva. Pracovné skupiny, by mali byť nápomocné rade parku pri riešení mnohých otázok a problémov.

Hlasovanie: Rada NP súhlasí so zriadením dvoch pracovných skupín pri Rade NP.

ZA: 11 PROTI: 0 ZDRŽAL SA: 1

K bodu 5: Program malých grantov

Daniela Galandová prítomným predstavila návrh spustenia programu malých grantov „Poloniny pre všetkých“. Grant bude dotovaný z finančného daru od Vodohospodárskeho podniku. Na program malých grantov Správa NP vyčlení 1/3 finančných prostriedkov, časť prostriedkov pôjde na projekt Poloniny Ideathon, časť finančných prostriedkov využije Správa NP pre vlastné investície. Podmienky fungovania programu malých grantov predstavíme čo najskôr. Maximálna výška dotácie na jeden projekt bude 5 000,0 EUR.

Hlasovanie: Rada NP súhlasí s vyhlásením programu malých grantov „Poloniny pre všetkých“.

ZA: 12 PROTI: 0 ZDRŽAL SA: 0

K bodu 6: Príprava a realizácia projektov v NP Poloniny a možnosti spolupráce

V prípravnom procese Správy NP Poloniny je niekoľko investičných projektov v rôznej fáze pripravenosti, tieto krátko predstavila Daniela Galandová. Projekty, ktoré sú zatiaľ vo fáze ideového zámeru, budú na jeseň predstavené a prerokované v pracovných skupinách Rady NP, následne budú realizované ďalšie kroky Správy NP Poloniny, až po aktualizáciu investičných priorít pre Inštitút environmentálnej politiky. Prílohou zápisnice je prezentácia projektov.

Aktuálne pripravuje Správa NP Poloniny 2 projekty v rámci výzvy Interreg Poľsko-Slovensko: projekt "Bieščady a Poloniny pre všetkých" v spolupráci s Bieščadským národným parkom a projekt "Trasa valaskej kultúry" v spolupráci so združením Pro Carpathia. Prílohou zápisnice je prezentácia týchto aktivít. Zároveň pozvala členov na verejnú online konzultáciu projektu "Bieščady a Poloniny pre všetkých", ktorá sa uskutoční 5.9.2023 o 13:00 hodine.

Zároveň v spolupráci s Technickou univerzitou Košice a Vodohospodárskou výstavbou, š. p. prebieha príprava súťažného podujatia "Poloniny Ideathon", ktoré je zamerané na študentov stredných a vysokých škôl z východného Slovenska, ktorí v malých tímoch vytvárajú riešenia a navrhujú inovácie na skutočné výzvy. Témami ideathonu sú: ochrana a budúcnosť parku, sebestačnosť parku, atraktivnosť parku. Podujatie sa uskutoční v mesiacoch september - november 2023.

K bodu prebehla následne diskusia. Juraj Koco zdôraznil, aby pri všetkých plánovaných aktivitách v NP Poloniny boli na prvom mieste ľudia, ktorí v tomto regióne žijú, aby sa myslelo na to, že potrebujeme týchto ľudí v našom regióne udržať dať im prácu a podporovať ich. Upozornil tiež na možnosť ďalšej rozvojovej investičnej aktivity a to je obnova lyžiarskeho vleku v lokalite „Horb“. Je to obrovská príležitosť na podporu a rozvoj cestovného ruchu aj v zimných mesiacoch.

Róbert Latta opäť upozornil na to, že pokiaľ sa na tomto území nezmení to, že je to pásmo hygienickej ochrany vôd, tak tam žiadne aktivity na rozvoj cestovného ruchu nebude možné robiť.

Ján Kocák v tejto súvislosti predstavil aktivity PSK v rámci ktorých budú s pomocou zakúpených štvorkoliek upravovať v zime bežkárске trate. Tiež informoval, že je možné z dotačnej schémy PSK prostredníctvom predložených projektov žiadať finančné prostriedky jednak na rozvoj cestovného ruchu, či dobudovanie turistickej a športovej infraštruktúry. Tu by bolo možné žiadať finančné prostriedky aj na rekonštrukciu lyžiarskeho vleku napríklad.

Zuzana Burdová zdôraznila dôležitosť podpory cestovného ruchu aj informáciou o podujatí Objavte Poloniny, ktoré prinieslo veľa zaujímavých štatistík o zakúpených zážitkoch, či počte návštevníkov a ubytovaných v Poloninách.

Hlasovanie: Rada NP berie na vedomie plánované rozvojové aktivity Správy NP Poloniny a pripravované investičné a neinvestičné projekty.

ZA: 12 PROTI: 0 ZDRŽAL SA: 0

K bodu 7: Informácia komu boli pridelené finančné prostriedky z Plánu Obnovy a ako boli doteraz využité, ich čerpanie.

Pri tomto bode sa Správa NP vymedzila, že nemôže pripravovať sumár projektov, ktoré nie sú v jej realizácii. Sú to informácie voľne dostupné na webe. Správa NP môže dať informáciu o projekte z Plánu obnovy, ktorý jej bol schválený a ktorý realizuje.

Zuzana Burdová žiadané informácie o projektoch má a ak bude záujem vie ich členom rady rozposlať.

K bodu 8: Zonácia v NP Poloniny

Návrh zonácie je stále v schvaľovacom procese. Pokiaľ návrh nebude stiahnutý, nie je možné akokoľvek ho meniť. Schvaľovanie zonácie by malo prebehnúť do 30. 09. 2023. Na 2. zasadnutí sa členovia

uzniesli, že by malo dôjsť k zmene legislatívneho procesu spôsobu vyhlasovania národných parkov a ich ochranného pásma vrátane zón a stupňov ich ochrany namiesto nariadením vlády SR schválením v Národnej rade SR. Takáto legislatívna zmeny však nie je v kompetencii národného parku, alebo rady parku. Na túto skutočnosť môže upozorňovať, žiadať zmenu.

K bodu 9: Rôzne, diskusia

V tomto bode sa členovia vyjadrovali k prebratým témam.

Zuzana Burdová vyzdvihla spoluprácu národného parku s univerzitami. Pozitívne vníma aj spustenie malých grantov. Na pôde rady vidí priestor na prezentáciu výziev PSK, ako aj prezentáciu realizovaných projektov tretieho sektora.

Zuzana Víkrutová hovorila o tom, že v súčasnosti sa kladie dôraz na rozvoj cestovného ruchu, ale legislatívne túto tému nikto nerieši. Uvítala by informácie o tom, kto na MŽP rieši tieto legislatívne otázky. Vlastníci sa starajú o svoje územia, častokrát naprávajú škody po návštevníkoch (sú to rôzne opravy, údržba a pod.) na svoje náklady, ktoré im nikto nepreplatí, majú zvýšené výdavky v súvislosti o ochranou svojho majetku. Hovorí sa o ochrane územia, ale mnohokrát si návštevníci robia čo chcú a územie devastujú.

Pani Víkrutová požaduje aby boli prezentácie a materiály na radu zaslané členom v dostatočnom predstihu vopred, aby si ich mohli preštudovať a na rade by tak vedeli adekvátne reagovať, diskusie by boli konštruktívne.

Ľuboš Halada požaduje aby sa termín ďalšieho zasadnutia určil skôr. Navrhol, aby sa termín dohodol už na tomto zasadnutí a ak nie aspoň dva mesiace vopred zaslať členom rady tri, štyri termíny a členovia sa na jednotlivé termíny budú prihlasovať. Termín stretnutia sa určí podľa najväčšieho počtu prihlásených. K tomuto uviedla D. Galandová, že rokovania pracovných skupín Rady NP budú na základe polročného harmonogramu stretnutí, ktorý je v procese prípravy, tak aby bola dobrá koordinácia.

Prijaté Uznesenia z 3. zasadnutia Rady NP

Uznesenie č. 7/2023

Rada NP berie na vedomie návrh PHÚ na rok 2024 a žiada správu NP o zapracovanie dvoch navrhovaných pripomienok.

Uznesenie č. 8/2023

Rada NP súhlasí so zriadením dvoch pracovných skupín pri Rade NP.

Uznesenie č. 9/2023

Rada NP súhlasí s vyhlásením programu malých grantov „Poloniny pre všetkých“.

Uznesenie č. 10/2023

Rada NP berie na vedomie plánované rozvojové aktivity Správy NP Poloniny a pripravované investičné a neinvestičné projekty.

V Stakčine, dňa 05. 09. 2023

Zapísala: Mgr. Miroslava Špitaliková